

Dkt. Mark Jennings, Mark, Hotuba ya 8, Marko 4:1-34, Kuhusu Mifano

© 2024 Mark Jennings na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Mark Jennings katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Marko. Hii ni kipindi cha 8 kuhusu Marko 4:1-34, Kuhusu Mifano.

Habari, nimefurahi kurudi nawe tunapoendelea na masomo yetu kupitia Injili ya Marko.

Hadi kufikia hatua hii, sura tatu za kwanza, umakini wetu mwingi umekuwa ukizingatia matendo ambayo Yesu alifanya katika huduma yake ya hadharani. Tumeona miujiza mbalimbali, kufukuza pepo, na mapambano kati yake na viongozi wa kidini. Kwa Marko sura ya nne, tunahamia kidogo kwenye aina fulani ya mafundisho yake, ambayo hufanywa kwa mifano.

Sasa, moja ya mambo tunayoyaona kwa Marko, kwa kawaida Marko akiwa na mifano yake, anaitumia katika huduma yake yote; utaona Yesu akiitumia katika huduma yake yote kama njia za kuwapinga, ukitaka, viongozi wa kidini. Hata hivyo, katika Marko sura ya nne, matumizi ya mifano ni tofauti kidogo. Ina sifa ya kufundisha zaidi iliyoundwa kwa ajili ya wanafunzi wake pia.

Na Marko anafanya kitu kama Mathayo, ambacho ni kuchukua mifano hii na kuipata hasa katika sura moja. Mathayo anafanya hivi katika Mathayo sura ya 13, na tunaona hili katika Marko sura ya 4. Kwa hivyo, tunahama kidogo kutoka kwa matendo ya Yesu hadi baadhi ya mafundisho ya Yesu katika mfumo maalum wa mafundisho yake, ambayo ni mifano.

Kwa sababu hiyo, inaweza kuwa muhimu kwetu kutumia muda kidogo kufikiria tu kuhusu mifano na matumizi ya Yesu ya mifano kabla ya kuangalia mifano michache katika Marko sura ya nne. Mifano ya Yesu labda ndiyo inayojulikana zaidi kati ya mafundisho yake. Hata kama mtu hajui chochote kumhusu Yesu, kuna uwezekano kwamba mtu anajua kitu kuhusu mifano yake.

Kwa mfano, Msamaria mwema, mwana mpotevu, mbegu ya haradali. Haya ni maneno ambayo yameingia katika lugha yetu ya kawaida, uelewa wetu wa mambo. Kuna jamii au vikundi, kwa mfano, vinavyojiita Wasamaria wema.

Hiyo sasa ni pongezi, au mwana mpotevu anarudi, ambayo ni msemu unaotumika mara nyingi katika mazungumzo. Na Snodgrass, Profesa Snodgrass, ambaye anafanya kazi nzuri sana kuhusu mafumbo, ana kitabu kinachoitwa Hadithi Zenye Nia, ambacho, nadhani, ni muhtasari mzuri sana. Anatoa kauli ifuatayo.

Kama ni kweli kwamba Yesu ndiye chombo ambacho kila mwanatheolojia humimina mawazo yake, mifano ndiyo chombo ambacho mara nyingi hutumia kumimina. Jambo kuu ni kwamba kuna kitu kuhusu mifano ambacho ni sehemu ya kuanzia, ukitaka, katika kumjadili Yesu. Na unaweza kuelewa ni kwa nini.

Zina ufanisi. Zina ufanisi kwa sehemu kwa sababu ni hadithi. Na kama simulizi, zinaona ulimwengu ambapo mtu anaweza kukabiliwa na wazo, akazama katika wazo.

Ni aina maalum ya mazungumzo ambapo ukweli umefunikwa na hadithi. Unajua, nafikiria mahubiri mazuri. Mara nyingi mahubiri mazuri huwa na kielelezo chenye nguvu, kinachowasilisha ukweli au hadithi, au kinachowasilisha ukweli katika hadithi.

Na hivyo inatoa wazo kupitia njia nyingine isipokuwa tu kutangaza ukweli moja kwa moja. Na nadhani hiyo ni mojawapo ya mifano inayochorwa. Kuna njia isiyo ya moja kwa moja inayotokea kati ya mwalimu na wanafunzi wao, katika kisa cha Yesu, au umati wenye mifano.

Ni rahisi sana kutoa kauli, na mtu anapotoa kauli, kuna upinzani. Karibu inakuwa kawaida. Ninaishi New England katika sehemu ya kaskazini-mashariki ya Marekani, na mashaka na shaka ni sifa nzuri katika eneo hili.

Ikiwa mtu anasema jambo, jibu la kawaida huenda si la kweli. Lakini hadithi hufanya jambo tofauti. Hadithi inaingia mlangoni mwa mlango ukitaka.

Kierkegaard anazungumzia kuhusu nguvu ya hadithi, ambapo karibu unakuwa sehemu ya kusema ukweli bila hata kujua. Kuna kitu kuhusu hadithi ambacho hakiudhi sana au hakivutii zaidi. Lakini, bila shaka, fumbo si hadithi tu.

Kwa maana yake pana zaidi, inarejelea mlinganisho uliopanuliwa. Nami nitarudi kuzungumzia ufafanuzi wa mifano baadaye kidogo. Lakini ni mlinganisho uliopanuliwa.

Inatafuta kutoa hoja ya balagha. Unajua, mifano ya Yesu huchukua marejeleo ya kawaida kwa sehemu kubwa. Inaashiria ufalme wa Mungu.

Mara nyingi Yesu atatumia mifano kuelezea asili na ubora au sifa za ufalme wa Mungu, au angalau kuwasilisha picha ya ufalme wa Mungu. Inasimuliwa kwa nia, kwa maneno mengine. Na imejikita kihistoria.

Zinatoka ndani ya muktadha wa karne ya kwanza. Zinaeleweka katika muktadha wa karne ya kwanza. Na hiyo daima ni moja ya changamoto katika kutafsiri mifano: kujaribu kuelewa muktadha wa kihistoria wa mfano bila kumimina tu uelewa wa mambo wa karne ya 21.

Baadhi ni rahisi sana. Baadhi ni tofauti. Unajua, kuna aina mbalimbali nzuri.

Wengine wanaona ni vigumu kubaini hasa nia ni nini. Na hata mifano ambayo kwa kiasi kikubwa inahusu kuelewa kitu si maarifa yasiyo na mizizi. Inaingiliana na msikilizaji kwa njia ambayo msikilizaji angeelewa.

Sasa, tunapoangalia tafsiri ya mifano, kwa mfano, kihistoria, nadhani tunahitaji kufahamu mielekeo miwili ya jumla katika karne za hivi karibuni. Kwanza, tabia ya wafasiri wengi wa mifano hadi mwisho wa karne ya 19 ilikuwa kuifananisha. Hiyo ni kufanya vipengele tofauti vya mfano visimamie kitu au kuwakilisha kitu fulani kwa njia ya mfano.

Huu ni usomaji wa hadithi. Haikuwa lazima iwepo, kitu ambacho hakikuwa lazima kiwepo, sehemu ya nia ya Yesu. Sasa, mbinu ya kuiga istari inaonekana kuwa na mizizi fulani ndani ya Yesu mwenyewe.

Kuna mifano kadhaa, moja ambayo tutaangalia leo, ambapo Yesu anatoa sana ishara na maana. Tunapoangalia Mfano wa Mpanzi, kwa mfano, anatoa maana za uwakilishi. Na hiyo ingeonekana wakati fulani kuhlalisha mbinu ya mfano.

Ugumu wa hilo ni kwamba Yesu hatoi tafsiri ya mifano yake yote kwa njia ile ile. Kuna aina mbalimbali za mifano. Mimi hudhani kwamba Yesu alitoa tafsiri ya mifano hiyo ambayo ilihitaji mbinu ya mafumbo.

Na wale ambao hawakufanya hivyo, hakufanya hivyo. Hata hivyo, tunahitaji pia kuelewa kwamba mwelekeo huu wa kuashiria hadi mwisho wa karne ya 19 ulitegemea sana dhana kwamba kulikuwa na maana nne za Maandiko. Kwa kipindi kirefu cha Kanisa, Maandiko yangeweza kufasiriwa kuwa na maana halisi, kile ambacho kingeweza kusema, maana ya mfano, yaani, maana ile ya mfano ya kile ambacho vipengele tofauti vinaweza kuwakilisha, mbinu ya kimaadili, ambayo ingezungumzia jinsi mtu alivyobadilisha au kuelewa ulimwengu wao, na wazo la mbinguni, ambalo linaweza kuelezea uwepo wa kiroho.

Kwa hivyo, ulikuwa na maana hii ya Maandiko yenye sehemu nne, Maandiko yote yakitafsiriwa kwa karne nyingi kulingana na mchakato uliojumuisha uelewa wa mafumbo. Kwa hivyo haishangazi kwamba mafumbo, hasa, yangeonekana kuwa yanaunga mkono sana au yanakubali mafumbo yanayoshindana. Cha kufurahisha ni kwamba mafumbo yanayoshindana yanaweza kukubalika.

Haikuwa jambo la kawaida kuwa na tafsiri tofauti za mifano, na hiyo kwa namna fulani ilionekana kuwa mbinu nzuri na inayokubalika. Kwa hivyo, kwa karne nyingi za Kanisa, tafsiri ya mifano, ulitafsiri kwa kuielezea. Hata hivyo, mbinu ya pili iliyoanza kutokea yapata karne ya 19 ilikuwa kukataliwa kwa kuielezea mifano na wasomi wa kisasa.

Muhimu zaidi, Adolf Julicher, mwishoni mwa karne ya 19, aliuliza swali la jinsi Yesu, akiwa Mgalilaya rahisi, alivyofundisha kwa njia changamano kama hiyo. Huu ulikuwa mwanzo wa mwaamuzi wa Mwangaza na changamoto kwa Yesu kama mwalimu ambaye angekuwa na mbinu ambayo ingeruhusu mafundisho makubwa ya kiistiari. Kwa hivyo, haswa zile mifano ambazo zilikuwa ndefu na zilizotolewa ambazo maana yake ya mfano ilitolewa zilianza kuwa wazo kwamba hii lazima iwe matokeo ya Kanisa.

Labda mifano rahisi sana, ile inayoonekana kuwa ya methali zaidi, inaweza kuwa na maana zaidi kutoka kwa Mgalilaya rahisi. Katika mambo mengi, ingawa hoja za Julicher hazitumiki tena, mjadala wa kutafsiri mifano umewekwa kati ya kuiga mifano na kukataa mbinu za kuiga mifano au za kiistiari kama sehemu yoyote ya kusudi la Yesu katika mafundisho hayo. Nami naleta hili kwa sababu mjadala huu unajikita katika swali la ni kiasi gani cha mfano ni muhimu kwa uelewa.

Je, vipengele katika mfano huu vinawakilisha kitu fulani? Je, kuna uhusiano kati ya taswira na uhalisia? Ikiwa kuna mwandishi, ni nani anayehusika na mawasiliano hayo? Je, msomaji anahusika na mawasiliano hayo? Je, Yesu anahusika na mawasiliano hayo? Hii inanirudisha kwenye swali hili. Mfano ni nini? Kumbuka kwamba hakuna kitu chochote ambacho ningeweza kusema ambacho kingekuwa kweli kwa mifano yote. Kwa kweli, ufafanuzi wowote ambao ni mpana sana kuweza kufunika mifano yote huenda usisaidie hata kidogo.

Na kila mfano lazima uchunguzwe kwa njia yake. Kwa mfano, hatuwezi kukubali ufafanuzi kwamba mifano ni hadithi za kidunia zenye maana ya mbinguni. Hiyo ni kweli, lakini kuna zaidi.

Haina msaada sana. Mifano mingi haihusu mbinguni. Inahusu maisha hapa duniani.

Ni zaidi ya vielelezo. Hakika ndivyo ilivyo. Baadhi ya mifano ni sitiari.

Baadhi ni mifano, lakini baadhi ya mifano hufanya zaidi ya hayo. Inaweza kuwa wazi. Inaweza kuwa ya ajabu, na wakati mwingine inaweza kuwa wazi na ya kuchosha.

Kenneth Bailey, mshairi, labda, nadhani anatoa ufafanuzi bora zaidi ambao nimewahi kusikia kuhusu fumbo. Aliziita bustani za kufikirika zenye vyura halisi ndani yake. Ninapenda hilo.

Ninapenda wazo la bustani za kufikirika zenye vyura halisi ndani yake kwa sababu nadhani hilo linaunda picha akilini mwangu kuhusu fumbo ni nini, na ndivyo fumbo linavyojaribu kufanya, ambalo ni kuunda kitu akilini mwa hadhira ambacho ni cha kubuni na cha kufikirika, lakini pia ni kweli. Fumbo limeundwa ili kuchochea mawazo na ufikirio. Hilo ni moja ya mambo tunayoyaona katika mafumbo.

Sio hadithi rahisi, lakini zinachochea mwitikio. Zinatamani kuchochea na kuchochea kitendo, hasa kitendo kuelekea Mungu au Yesu. Tunaona hilo katika mifano yote.

Kwa maneno mengine, zinalazimisha. Na kwa hivyo, narudi kwenye wazo hili la mifano kama mlinganisho uliopanuliwa unaotumika kushawishi au kushawishi. Kama mlinganisho, inaeleweka kwamba zinaweza kuwa za mfano kwa urahisi.

Kuna aina fulani ya uhusiano kati ya kinachosemwa na kile kinachotakiwa kujulikana. Una aina tofauti za mifano. Una mifano, mifano mipana, na maendeleo madogo ya hadithi katika hizo.

Huwa zinaelekea kuwa rahisi. Baadhi ya mifano ni mifano ya maswali mengi ambapo mfano mzima ni swali. Ni nani kati yenu, na kadhalika, ambaye mara nyingi ni aina ya mfano kama huo.

Na mifano hii ya maswali humlazimisha msomaji kujibu swali, mara nyingi kwa kusema hapana. Hapana, nisingefanya kama mtu katika mfano huo. Kuna mifano ambayo ni mipana zaidi, ambayo ina hadithi, ambayo husimulia tukio fulani, na ambayo mara nyingi husababisha tatizo au uwezekano.

Kwa kawaida kuna mazungumzo yanayoonyesha mahali ambapo azimio linaanzia. Baadhi ya mifano huficha sana marejeleo yake. Kwa maneno mengine, mfano husimuliwa kwa njia ambayo ni mwishoni tu ndipo wasomaji hujilaani kwa kile kilichosimuliwa, lakini hawajui hadi mwisho kwamba kwa kweli, wanasimama katika kujihukumu wenyewe.

Kuna aina nyingine nyingi za mifano. Aina ya kawaida sana ni aina ya "vipi zaidi", ambayo ingekuwa ya kawaida katika mafundisho ya Yesu na katika Uyahudi wa Hekalu la Pili.

Hii ndiyo maana ya jinsi gani Mungu angekuwa mfano wa fumbo zaidi. Tunapouangalia kwa ufafanuzi wa fumbo, tunahitaji tu kutambua kwamba kile kinachoweza kuitwa fumbo hakina umbo maalum sana. Fumbo hilo lipo katika miundo tofauti sana.

Na kwa hivyo, kila mfano, kwa njia nyingi, lazima ujitokeze wenyewe. Sasa, hii haimaanishi kwamba hatuwezi kutambua sifa zozote za mifano. Baadhi ya mambo tunayoweza kusema kuhusu mifano mingi ni kwamba mara nyingi huwa mafupi, wakati mwingine hata mafupi.

Mara nyingi huondoa maelezo yasiyo ya lazima. Mifano ni midogo sana, ukitaka, hata katika hadithi kubwa. Hakuna usimulizi mwingi wa hadithi katika mifano.

Nia hazitolewi mara nyingi. Mara chache tunapata sababu kwa nini wahusika fulani katika mfano hutenda kama wanavyofanya, ingawa wakati mwingine tunapata baadhi. Zinaonyeshwa kwa urahisi.

Mara chache, ikiwa imewahi kutokea, huwa zaidi ya vikundi viwili au watu wawili pamoja katika tukio moja. Kwa kawaida ni muundo rahisi sana, mara nyingi huwa na usawa. Mifano huzingatia zaidi wanadamu, tofauti na hadithi za Aesop, kwa mfano, ambapo ni wanyama ambao huwa na jukumu kuu.

Mifano, kwa sehemu kubwa, itawalenga wanadamu. Na ni ubinadamu huu unaowafanya kuwa kioo muhimu kwa watu. Ni hadithi za kubuni, lakini zinatoka katika maisha ya kila siku.

Bila shaka, kunaweza kuwa na vipengele vya uongo na uhalisia ndani yake, vipengele vilivyokithiri ambavyo ni sehemu ya hadithi. Mojawapo ya mambo muhimu, nadhani, katika kutafsiri mifano ni kujaribu kupata swali ambalo limedokezwa kwamba mfano huu unajaribu kujibu. Kwa hivyo, kwa mfano, wakati mfano unapoanza na, Ufalme wa Mungu ni kama... Swali linaloongoza jibu hilo ni lipi? Tutazungumzia hilo kidogo tunapoangalia baadhi ya mifano ya Marko.

Mifano mara nyingi hubeba vipengele vya kutotarajiwa au kugeuzwa. Hata hivyo, ili kuona kutotarajiwa, mtu anapaswa kufahamu muktadha wa kihistoria. Mara nyingi, wakati wa mshangao hutokana na muktadha ambapo inasimuliwa.

Mara nyingi jambo muhimu huwa mwishoni. Ukitaka kujua kilele cha mfano kiko wapi, kwa kawaida huelekea mwisho. Kwa mifano ya Yesu, karibu kila mara huwa na mtazamo wa kitheokrasi kuhusu Mungu na Ufalme Wake.

Mara nyingi kutakuwa na dokezo la Agano la Kale ndani yake. Mara nyingi, mfano hueleweka vyema kwa ujumla na si katika sehemu moja moja, hasa nikirudi kwenye wazo kwamba Ufalme wa Mungu ni kama mifano. Kosa linalofanywa mara kwa mara katika kutafsiri mifano hiyo ni kuanza kufananisha watu wote tofauti wakati kwa kweli ni maana ya jambo zima.

Ufalme wa Mungu ni kama mwanamke ambaye, unajua, kisha hujaza, ambaye amepotea, hutafuta, na kupata kwa haraka. Na kwa hivyo, hatutaki kusema, lulu inawakilisha hili, mwanamke anawakilisha hili, nyumba inawakilisha hili. Ni picha nzima ya tukio hilo ambayo ndiyo Ufalme wa Mungu ulivyo.

Kuna usahihi katika mifano. Kuna mipaka yake. Tunapaswa kuwa waangalifu sana kuhusu kujaza kile tunachoweza kufikiria kimeachwa.

Mifano haitaki tuilazimishe kwa wakati halisi. Tunapaswa kuwa waangalifu sana tunapofikiria kuhusu mfano usemao, vema, ilibidi kuwe na muda kati ya wakati

mtumishi angeweza kufika huko na kutoa ripoti na kurudi, na ghafla, tunaishia kujadiliana sana kuhusu kile kilichoachwa badala ya kile kilichosemwa. Na mara nyingi nadhani kwamba mwishowe, tunapaswa kutambua kwamba mifano ni kipengele cha kufundisha cha Yesu.

Hili linasaidia sana kwa sababu dhana ni kwamba tunaweza kupata uhusiano kati ya kile Yesu alichosema katika kauli zake zisizo za mfano na mifano, kwamba zinapaswa kuendana. Na kwa hivyo, tukipata tafsiri za mifano ambazo hazina uhusiano wowote na mafundisho yoyote ya Yesu, labda tuko kwenye msingi dhaifu na hatari katika kutafsiri mifano, tena, tukidhani kwamba Yesu alikuwa mwalimu thabiti. Hizi ni baadhi tu ya vipengele ambavyo nilitaka tufikirie kidogo tunapoingia katika mifano, mifano ambayo inaweza kuonekana rahisi sana, lakini pia ni yenye matatizo mengi.

Kwa hivyo, tunapoangalia Marko sura ya 4, ambapo tuna mkusanyiko wa mifano, nataka kuangalia kidogo Marko 4, 1 hadi 20, na kisha mifano michache katika 21 hadi 34. Sitapitia kila moja ya mifano hiyo, bali ni kutupatia ufahamu wa jinsi mifano inavyofanya kazi katika mafundisho ya Yesu. Nataka kutaja mambo machache muhimu.

Kwa hivyo acha nianze kwa kuanza na Mfano wa Mpanzi, ambao, kwa bahati mbaya, nimewahi kufikiria kuwa ni jina lisilo sahihi. Hauna uhusiano wowote na mpanzi kama unavyohusiana na udongo, lakini wachapishaji katika historia ya kanisa wote wameuita mfano wa mpanzi, na kwa hivyo, tunaendelea na hilo. Tena, Yesu alianza kufundisha kando ya ziwa.

Umati ulikuwa umekusanyika kumzunguka kwa wingi sana hivi kwamba akapanda mashua na kuiweka ziwani huku watu waliokuwa kando ya ufuo wakiegemea kando ya maji. Hii iko katika mstari wa kwanza, na hii inaendana na kile ambacho tumeona katika Injili ya Marko, ambayo ni umaarufu kama mwalimu. Kwa hivyo, mpangilio wa mafundisho haya unaendana na kile tunachokijua.

Na hapa ndipo tunapofikia muhtasari wa kauli zake za kwanza. Aliwafundisha mambo mengi kwa mifano, na katika mafundisho yake akasema, Sikilizeni, mkulima alitoka kwenda kupanda mbegu zake, na alipokuwa akipanda mbegu, zingine zilianguka kando ya njia, ndege wakaja wakazila. Nyingine zilianguka penye miamba ambapo hapakuwa na udongo mwingi.

Iliota haraka kwa sababu udongo ulikuwa na kina kifupi, lakini jua lilipochomoza, mimea iliungua, ikakauka kwa sababu haikuwa na mizizi. Mbegu zingine zilianguka kwenye miiba, ambayo ilikua na kuzisonga, kwa hivyo hazikuzaa nafaka. Bado mbegu zingine zilianguka kwenye udongo mzuri.

Iliota na kukua na kutoa mazao, ikizidisha mara 30, 60, au hata mara 100. Mistari minane ya kwanza. Kwa hivyo, mistari minane ya kwanza hapa inaelezea mbegu zinazoanguka kwenye udongo tofauti.

Inavutia. Kuna muda mwingi unaotumika kujaribu kujua hasa jinsi hii inavyoakisi mbinu za kilimo za Palestina au la. Na tena, nadhani kuna kujaribu kidogo kulazimisha kile ambacho ni mfano na kinachoelezea mbegu zinazoanguka kwenye udongo ulioandaliwa na ambao haujaandaliwa.

Na maana ya mfano huo basi ni swali hili la hali ya nje. Angalia ni mbegu ile ile, ni mpanzi yule yule, kigezo pekee ni pale udongo unapoanguka. Mistari wa tisa, mavuno.

Ninaona kuwa ya kuvutia. Sio mavuno ya kipuuzi, haya mara 30, 60, au hata 100. Hakika ni mavuno mengi.

Inanikumbusha kidogo Mwanzo 26, 12, ambapo Bwana anambariki Isaka kwa mavuno mengi mara mia. Na kwa hivyo labda kuna dokezo au mwangwi hapo. Lakini kisha ni jambo la kuvutia sana baada ya mfano huu, mistari wa tisa, Yesu alisema, aliye na masikio ya kusikia, na asikie.

Hii inakumbusha Yeremia 5:21 na Ezeieli 12:2, ambapo watu wa Israeli wanasemekana kuwa na macho lakini hawawezi kuona na wana masikio lakini hawawezi kusikia. Sasa maana ya kauli hiyo imejadiliwa sana na kwa ujumla kuna chaguzi mbili. Je, ni kwamba mtu yeyote aliye na masikio, kila mtu, anapaswa kuzingatia na kujibu? Au ni mtu yeyote aliyepewa masikio, masikio ya kiroho, anapaswa kusikiliza? Na hata Marko hayuko wazi sana kuhusu ni chaguo gani kati ya hizo.

Kwa upande mmoja, muktadha wa hili ni kwa umati. Anazungumza na kila mtu. Anatoa kauli hiyo kwa kila mtu.

Hata hivyo, katika mistari ya 11 na 12, anazungumzia jinsi kwa wanafunzi, siri ya ufalme na Mungu imetolewa kwenu, lakini kwa wale walio nje, kila kitu kinasemwa kwa mifano, ambayo inaweza kuonyesha kwamba labda kuna mapokezi ya kiroho. Cha kufurahisha ni kwamba, tunapoangalia vifungu vya Yeremia na Ezeieli, kuna hisia ya vyote viwili katika hivi pia kwamba watu wanapaswa kuitikia lakini hawaitikii.

Hilo linaweka sawa zaidi na kwamba kila mtu anapaswa kusikiliza hili pamoja na uficho wenye kusudi unaoundwa, na labda tutakuwa tumekosea kusesitiza sana katika hilo. Nadhani maana ya kifungu hapa ni kwamba kuna wito huu kwa umati wa watu kwamba ikiwa unapaswa kusikia hili na kujibu, kwamba kuna hisia kwamba kila mtu anapaswa kusikiliza. Tunaangalia hapa tena mistari wa 10, alipokuwa peke yake, kwa hivyo tena akiwa hayupo kwenye umati wa watu, mandhari imebadilika.

Wale 12 ambao tayari tumezungumzia, hawa ndio 12 ambao Yesu aliomba kisha akawafikiria na kuwachagua kwa ajili yake na wengine waliomzunguka. Kwa hivyo, una wale 12 na wengine, ambao wangeonyesha wafuasi wa Yesu ambao hawakuwa wale 12, walimuuliza kuhusu mifano hiyo. Aliwaambia siri au siri ya ufalme wa Mungu mmepelewa ninyi, lakini kwa wale walio nje, kila kitu kinasemwa kwa mifano.

Na kisha anatoa sababu, ambayo nitazungumzia baada ya muda mfupi. Lakini angalia kinachovutia hapa ni tunapozungumzia siri, hii si wazo la kitu cha ajabu au kitu cha ajabu. Agano Jipya linapozungumzia siri au siri kufunuliwa, ni kuhusu kitu ambacho Mungu alikuwa amekificha ambacho sasa kinafunuliwa.

Kwa mfano, Paulo kwa kawaida hurejelea kitu kilichofichwa katika Agano la Kale ambacho sasa kinafunuliwa kuwa sahihi na kweli. Yaani, kwa mfano, injili inayoenda kwa mataifa. Siri inayofunuliwa hapa katika Marko, ambayo ni ufalme wa Mungu, ni kwamba kuwasili kwa Yesu ni kuwasili kwa ufalme wa Mungu.

Hiyo ni siri ambayo sasa inafunuliwa. Na wanafunzi wanaambiwa waziwazi. Kuna tofauti.

Tunapata tofauti hii ya kudumu katika kundi, nje ya kundi kati ya wale 12 na wanafunzi na nje. Tumekuwa tukiona hilo katika Marko. Siri ya ufalme wa Mungu imepelewa kwenu, lakini kwa wale walio nje, kila kitu kimesemwa kwa mifano.

Na hivyo kuna, hata katika mafundisho, Yesu anakaribia kutoa tafsiri fulani ambayo inatolewa kwa wale 12 na wale walio karibu. Na kisha anatoa labda mojawapo ya kauli zenye utata zaidi kuhusu mifano katika Injili. Ili, mstari wa 12, waweze kuwa wakiona lakini wasione, na wakisikia lakini wasielewe. Vinginevyo, wangeweza kugeuka na kusamehewa.

Sasa, lugha hii inakumbusha Isaya sura ya 6, mstari wa 9 hadi 10. Na mjadala ni, swali ni, je, Yesu anazungumza kwa mifano ili kuwazuia watu wa nje wasije wakawa wa ndani? Tunapoangalia marejeleo ya Isaya, hata hivyo, nadhani hilo linatusaidia kuelewa jinsi Yesu anavyokusudia kifungu hiki. Katika Isaya 5 hadi 6, muktadha kuna hukumu inayokuja juu ya Israeli kwa sababu, na kuna mfano ambao hata umesimuliwa katika Isaya, mfano wa shamba la mizabibu kwa sababu Israeli ilishindwa kuzaa matunda kwa sababu tayari walikuwa wameonyesha kumkataa Mungu.

Mungu aliondoa ulinzi wake juu yao, na sasa Waashuri wamekuwa mawakala wa hukumu ya Mungu juu ya Israeli. Maonyo ya Isaya basi hayatasikilizwa kwa sababu mbili: Kwanza, kwa sababu ya uaminifu wa Israeli ambao tayari umeonyeshwa.

Na pili, kwa sababu sasa kutokuwa waaminifu kwao kunakuwa wakala wa hukumu ya Mungu dhidi yao. Kwa hivyo, tunachokiona hapa ni kwamba Mungu anajibu katika Isaya kukataliwa kwa Israeli, na kisha kuimarisha kukataliwa kwao ili kufikia kusudi na hukumu yake. Tumezungumzia wazo hili tayari kidogo katika Marko, huku wazo linalozidisha ugumu kutoka hapo awali katika Injili, likihusishwa na Farao, bila shaka, kama mfano halisi.

Alikuwa mgumu, alikuwa na jibu gumu na la ukaidi, na kisha jibu lake likaimarishwa ili kuruhusu mpango mkuu wa Mungu kuonyeshwa, ili kuruhusu Mungu kuonyeshwa kama yule anayewatoa watu wake kutoka utumwani. Kwa hivyo, nadhani hapa, kwa njia nyingi, maneno ya Yesu ni kauli ya hukumu inayotokana na kukataliwa kwake, kwamba anazungumza kwa mifano kwa kundi ambalo, hasa ikiwa hili linafikiwa kwa upande wa uongozi wa kidini, kwa jinsi kifungu cha Isaya kinavyofanya kazi pia, kwa kundi ambalo tayari limemkataa. Tuliona hili mapema na utata kuhusu Beelzebuli.

Sasa, kukataliwa huko kunakuwa ukweli mgumu, ambao utakuwa sehemu ya kusudi la Mungu. Kukataliwa kwa viongozi wa kidini wa Israeli ni sehemu ya safari ya kuelekea msalabani, na kwa hivyo unaona hata hilo likiendelea. Na kwa hivyo, nadhani tunapoangalia kifungu hiki kigumu sana kuhusu kwa nini Yesu anazungumza kwa mifano, kina wazo hili la kwanza kuonyesha ni nani hasa anayeitikia vyema.

Mifano hiyo huamsha hamu ya kujua. Tunaona hilo kwa wanafunzi, ambapo wanafunzi huuliza, na wanataka kujua maana ya mifano hiyo. Kwa hivyo, mifano hiyo huamsha mwitikio ambao ni ama kuelekea Yesu au dhidi ya Yesu.

Tutaona hili likizidi kuwa la kina. Lakini pia kwamba mifano hiyo ni njia nyingine ya Yesu kutoa hukumu dhidi ya uongozi wa kidini wa sasa ambayo ni sawa na kile ambacho manabii walifanya pia. Na Yesu anasema hivi katika Marko, akilinganisha mara nyingi uongozi wa kidini na watu wake na wale waliomkataa Mungu katika historia ya Israeli.

Na kisha Yesu anawauliza wale kumi na wawili na wale waliokuwa pamoja nao, je, hamjui mfano huu? Mtaelewaje mfano wowote? Nadhani hata wanaangazia ujinga wa wanafunzi ili waelewe hasa kile kinachosemwa, ambacho tutakiona katika Injili ya Marko. Kisha akaendelea kuelezea. Mkulima hupanda neno.

Watu wengine ni kama mbegu zilizo kando ya njia ambapo neno hupandwa, nao mara tu wanaposikia neno hilo, Shetani huja na kuliondoa neno lililopandwa ndani yao. Wengine, kama mbegu zilizopandwa kwenye miamba, hulisikia neno hilo na kulipokea mara moja kwa furaha.

Lakini kwa kuwa hawana mizizi, hudumu kwa muda mfupi tu. Dhiki au mateso yanapotokea kwa sababu ya neno, huanguka haraka. Hata wengine, kama mbegu zilizopandwa kwenye miiba, hulisikia neno.

Lakini wasiwasi wa maisha haya, udanganyifu wa mali, na tamaa za mambo mengine huja na kulisonga neno, na kulifanya lisizae matunda. Wengine, kama mbegu iliyopandwa kwenye udongo mzuri, hulisikia neno, na kulipokea, na kuzaa matunda mara thelathini, sitini, au hata mara mia ya kile kilichopandwa. Sitapitia mawazo yote tofauti hapo.

Maelezo yanaonekana wazi kabisa. Lakini angalia inajibu swali la kwa nini watu wanapokea, wanakataa, au mahali fulani katikati, mafundisho ya Yesu. Na kwa hivyo Yesu anaunda picha ya kile kinachotokea hapa, kwamba kosa haliko kwa mpanzi na kosa haliko kwa mbegu.

Ni udongo unaoamua mwitikio. Baadhi ya maelezo tofauti kisha huunda picha inayojaribu kuelezea kwa nini si kila mtu anayemfuata Yesu, kwa nini baadhi humfuata Yesu kwa shauku kubwa mwanzoni na kisha huanguka matatizo yanapokuja. Ninaamini kuna dokezo hapo, kidogo cha kile tunachoweza kutarajia kwa wanafunzi: kwamba wanapokea kwa furaha, lakini kisha matatizo yanapokuja, hushindwa.

Tutaona hilo si tu katika Mateso bali hata katika kipindi chote. Na kisha, hatimaye, kile kinachoonyesha udongo mzuri ni matunda endelevu, ambayo katika wazo hili hapa yangekuwa uaminifu na kujitolea. Kisha tunaendelea na mistari ya 21 hadi 34.

Tunapata mfululizo wa mifano. Sitaipitia yote kwa wakati huu. Nataka tu kuangazia michache.

Labda tuangalie 4:21 hadi 22. Akawaambia, Je , mnaleta taa na kuiweka chini ya bakuli au kitanda? Badala yake, hamiitwiki juu ya kinara chake? Kwa maana chochote kilichofichwa kitafunuliwa, na chochote kilichofichwa kitafunuliwa. Mtu akiwa na masikio ya kusikia, na asikie.

Tena, narudi kwenye kauli hiyo. Jambo moja ambalo nadhani linavutia hapa ni jinsi mfano wa taa kwenye kinara unavyofanya kazi katika Injili ya Marko. Ni tofauti kidogo na Injili ya Luka.

Katika Injili ya Luka, kusudi la mambo yaliyofichwa ni kwamba siku moja yatafichuliwa. Kwa maneno mengine, mkazo katika Luka ni kwamba kile kilichofichwa sasa kitafichuliwa siku moja. Hapa, kwa kweli inazungumzia kusudi la kuficha mambo.

Ni kwamba ilikuwa kwa ajili ya chochote kilichofichwa kimekusudiwa kufunuliwa. Kwa hivyo, kuna wazo hili katika mfano wa Marko ambalo Yesu anasema ni nia ya kimungu ya kuficha mambo ili yaweze kufunuliwa. Kuna kusudi la kuficha mambo.

Na kusudi hilo ni uhalisia wa ufunuo. Na hii haimaanishi kwamba Luka na Marko hawakubaliani. Ni kuonyesha kama Yesu, naamini, angeweza kutumia mifano, mifano inayofanana, kwa sababu tofauti, kwa njia tofauti.

Mstari wa 31 hadi 32 ni mfano maarufu sana. Labda tutausoma katika mstari wa 30. Na tena, alisema, Tuseme Ufalme wa Mungu unafananaje? Au Tuuelezee Mfano Gani? Ni kama mbegu ya haradali, ambayo ni mbegu ndogo zaidi uipandayo ardhini.

Lakini ikipandwa, inakuwa mmea mkubwa kuliko mimea yote ya bustani, ikiwa na matawi makubwa kiasi kwamba ndege wa angani wanaweza kukaa kwenye kivuli chake. Na kwa hivyo, swali linakuwa, hii inahusu nini? Ufalme wa Mungu ni kama mojawapo ya mifano hiyo ya picha. Naam, msisitizo, nadhani, sio ukubwa unaokuwa, ingawa kuna lugha kuhusu matawi na ndege wa angani.

Ingekuwa mfano wa ajabu sana kutumia ikiwa ingezungumzia jinsi ufalme wa Mungu utakavyokuwa mkuu. Kwa sababu ikiwa ungeangalia huku na huku na kutazama kichaka cha mbegu ya haradali au hata mti wa mbegu ya haradali, ni hafifu ukilinganisha na ukubwa wa mwerezi mkubwa. Na nadhani mfano huo, ikiwa ungekuwa wa kusisitiza ukubwa na ukuu wa ufalme wa Mungu, labda hilo lingekuwa chaguo linalowezezekana zaidi.

Kwa hivyo, kinachosisitizwa hapa ni asili ndogo kabisa ya mwanzo wake. Angalia ufalme wa Mungu ni kama punje ya haradali, ambayo ni ndogo zaidi kati ya mbegu. Na watu wamebishana kuhusu hili kisayansi.

Wanasema, si kweli kwamba mbegu ndogo zaidi. Je, Yesu amekosea? Je, hajui mbegu zake? Na si hoja, si usahihi wake, bali ni utambuzi kwamba mbegu ya haradali ilikuwa mbegu ndogo sana. Na hivyo, kile ambacho mfano huu unatoa ni mwanzo mbaya wa ufalme wa Mungu.

Ufalme wa Mungu ni kama mmea wa haradali kwa kuwa huanza kwa njia ndogo zaidi, ambazo, bila shaka, tumeshaziona, na kisha hukua na kuendelea kukua. Na kuna uhusiano wa kikaboni. Hatimaye, katika sura ya 4, mifano, mistari ya 33 na 34, tunapata taarifa ya muhtasari.

Kwa mifano mingi kama hiyo, Yesu aliwaambia neno kadiri walivyoweza kuelewa. Hakuwaambia chochote bila kutumia mfano. Nadhani hii inaonyesha umuhimu wa mifano katika mafundisho yake.

Lakini alipokuwa peke yake na wanafunzi wake, alielezea kila kitu. Na hivyo kuna mafundisho haya ya mifano ambayo yanawahusu kila mtu, lakini kwa wanafunzi yanakuja maelezo ya mifano. Tutamaliza na sehemu iliyobaki ya sura ya 4 na Marko wakati mwingine.

Asante.

Huyu ni Dkt. Mark Jennings katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Marko. Huu ni kipindi cha 8 kuhusu Marko 4:1-34, Kuhusu Mifano.